

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної
роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

“30” серпня 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
Європейська та євроатлантична інтеграція
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова/ за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

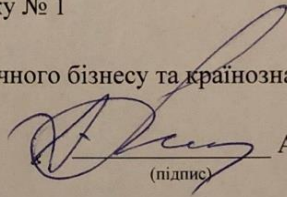
“27” серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: докторка філософії за спеціальністю «політологія», старша викладачка кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Михальська Валерія Владиславівна

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «26» серпня 2021 року № 1

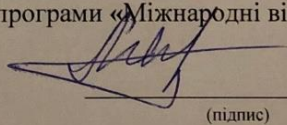
Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

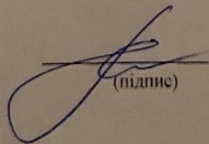

Ганна ПАНАСЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу:

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є сформувати у студентів уявлення про європейську та євроатлантичну інтеграцію як стратегічні напрямки української зовнішньої політики, розуміння історії створення ЄС та НАТО, принципів їх функціонування та ідеології, а також уявлення про діяльність акторів внутрішньої та зовнішньої політики, спрямовану на реалізацію європейської та євроатлантичної інтеграції.

1.2. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти (слухачі) отримають уявлення про засади функціонування ЄС та НАТО, інституційну взаємодію між Україною та ЄС і НАТО, вимоги, які висуваються до України для досягнення відповідних стандартів та перспективи членства в цих структурах.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей відповідно до ОПП:

1) загальні компетентності:

ЗК 3 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 4 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 5 – Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК 10 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 12 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 18 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.

2) спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1 - Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій;

СК 2 - Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК 3 - Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;

СК 7 - Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України;

СК 8 - Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені;

СК 16 - Здатність аналізувати внутрішні та зовнішні чинники розвитку регіональних спільнот (геополітичних, географічних, економічних, цивілізаційних та інших, регіональні угруповання, країни та регіони як суб'єкти міжнародних відносин та глобальної конкуренції;

СК 17 - Здатність здійснювати компаративний аналіз певного регіону (групи країн), враховуючи історичний, культурний, економічний, політичний розвиток.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	-
Семінарські заняття	
16 год.	-
Самостійна робота	
42 год.	-
в т.ч. індивідуальні заняття	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти результатів навчання відповідно до ОПП:

РН 3 - Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці;

РН 4 - Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на

міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень;

РН 8 - Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій;

РН 9 - Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації;

РН 11 - Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні;

РН 16 - Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності;

РН 23 - Розуміти події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1.

Концептуальні засади євроінтеграції

Концепції функціоналізму (Девід Мітрані) та неофункціоналізму (Ернст Хас). Міжурядовий ліберальний напрямок (Стенлі Гоффман). Теорії багаторівневого управління та політичних мереж.

Концептуальні моделі європейської інтеграції. Модель «гнучкої Європи» (британська). Модель «Європа ядра» (німецька). Теорія концентричних кіл.

Єврооптимізм та євроскептицизм.

Тема 2.

Історія Європейського союзу та сучасна система функціонування ЄС

Історія та причини створення перших систем ЄС. Роль «Плану Маршала» у відновленні економіки Європи після Другої світової війни. Принципи проектування інтеграційних процесів Жана Моне, «Меморандум Моне». Декларація Шумана. Європейська спільнота вугілля та сталі. Європейська економічна спільнота. Європейська спільнота з атомної енергії. Паризький договір, Римські договори, Маастрихтський договір, Лісабонський договір. Копенгагенські критерії. Етапи розширення ЄС.

Система органів управління ЄС. Європейський Парламент. Рада Європейського Союзу. Європейська Комісія. Суд Європейського Союзу. Рахункова плата або Суд аудиторів ЄС. Європейський економічний та соціальний комітет. Комітет регіонів. Європейський центральний банк. Європейський Омбудсман. Європейський інвестиційний банк.

Тема 3.

Історія відносин Україна - ЄС

Євроінтеграційні настрої українських політичних акторів після проголошення Незалежності України. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС 1994 року. Підготовка до укладення Угоди про асоціацію (2008 – 2013 роки). Причини відмови від підписання Угоди про асоціацію за президенства В.Ф. Януковича. Революція Гідності.

Український вектор в системі розширення ЄС. Україна в рамках проєкту «Східне партнерство».

Етапи підписання Угоди про асоціацію (політична та економічна частини). Референдум в Нідерландах, причини та наслідки.

Європейська інтеграція у програмах українських політичних партій.

Безвізовий режим – засади функціонування та нормативне регулювання.

Тема 4.

Угода про асоціацію Україна - ЄС

Сутність та правова природа угод про асоціацію ЄС з іншими країнами. Особливості Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Структура Угоди про Асоціацію. Європейські стандарти та інструменти їх запровадження. Наближення законодавства України до права ЄС.

Політична частина Угоди про асоціацію. Забезпечення стандартів ЄС у сфері демократії та прав людини.

Економічна частина Угоди про асоціацію. Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі. Державні закупівлі, ProZorro. Конкуренція на ринку та державна допомога. Сільське господарство. Охорона довкілля.

Тема 5.

Виконавці Угоди про асоціацію

Моделі координації євроінтеграційних процесів на національному рівні. Компетенція Президента України та Верховної ради України в частині виконання Угоди про асоціацію. Компетенція Кабінету Міністрів України. Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Міністерство закордонних справ України. Урядовий Офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. Центральні органи виконавчої влади та обласні державні адміністрації (профільні заступники). Представництво України в ЄС.

Тема 6.

Проекти та програми Європейського Союзу в Україні

Діяльність та проекти Представництва ЄС в Україні. Фінансова співпраця та підтримка реформ в Україні. Макрофінансова допомога, кредити, інвестиції, гранти.

Загальні програми ЄС – Erasmus+, HORIZON, COSME, Креативна Європа. Гуманітарна допомога (ECHO).

Регіональні та галузеві програми ЄС - U-LEAD, Консультативна місія ЄС, енергоефективність, управління держ. фінансами, підтримка та розвиток громадянського суспільства та незалежних ЗМІ, ефективні муніципалітети; прикордонне співробітництво

Тема 7.

НАТО – історія створення та система функціонування

Передумови підписання Північноатлантичного договору 1949 року. Втілення права на колективну оборону. Суперництво та політичний конфлікт із СРСР.

Сфери діяльності НАТО. Політична взаємодія, військова діяльність. Кібербезпека та протидія інформаційній агресії як стратегічні напрямки діяльності НАТО. Протидія тероризму.

Принципи функціонування НАТО. Колективна оборона, кооперативна безпека та управління кризовими ситуаціями. Стандарти НАТО (STANAG).

Структура НАТО. Система прийняття рішень у НАТО. Країни-члени НАТО, етапи розширення НАТО. Генеральний секретар НАТО, його повноваження. Система фінансування діяльності Альянсу.

Тема 8.

Історія відносин Україна – НАТО та сприйняття НАТО в українському суспільстві

Євроатлантична інтеграція як стратегічний напрямок української зовнішньої політики. Динаміка зміни настроїв політичних акторів щодо членства в Альянсі. Динаміка настроїв українського суспільства щодо членства в НАТО. Російська агресія як фактор зміни рівня підтримки.

Еволюція дискурсу щодо НАТО. Міфи та дезінформація навколо діяльності НАТО в Україні – підстави формування та способи поширення.

Потенціал на членство України в НАТО. Сприйняття України в НАТО.

Тема 9.

Співпраця Україна - НАТО

Органи влади в системі співпраці Україна – НАТО. Комісія Україна – НАТО. Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України. Міністерство оборони, інші безпекові органи та структури. Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Міністерство закордонних справ України. Місія України при НАТО.

Засади та сфери співпраці Україна – НАТО. Програма «Партнерство заради миру». Спільна методична робота у сфері протидії гібридній агресії. Напрацювання у сфері протидії інформаційній агресії. Навчання НАТО та участь України (Defender-Europe 21 і Steadfast Defender 2021).

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	с	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. ЄС – історія створення та базові засади функціонування												
Тема 1. Концептуальні засади євроінтеграції	14	4	2			8						
Тема 2. Історія Європейського союзу та сучасна система функціонування ЄС	12	4	2			6						
Всього за розділом 1	26	8	4			12						
Розділ 2. Відносини Україна - ЄС.												
Тема 3. Історія відносин Україна - ЄС	9	4	2			3						
Тема 4. Угода про асоціацію Україна - ЄС	10	4	2			4						
Тема 5. Виконавці Угоди про асоціацію	6	2	1			3						
Тема 6. Проекти та програми Європейського Союзу в Україні	8	2	1			5						
Всього за розділом 2	33	12	6			14						
Розділ 3. Відносини Україна - НАТО												
Тема 7. НАТО – історія створення та система функціонування	9	4	2			3						
Тема 8. Історія відносин Україна – НАТО та сприйняття НАТО в українському суспільстві	11	4	2			5						
Тема 9. Співпраця Україна - НАТО	11	4	2			5						
Всього за розділом 3	31	12	6			12						

<i>Усього годин</i>	90	32	16			42						
---------------------	----	----	----	--	--	----	--	--	--	--	--	--

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні засади євроінтеграції	2
2	Тема 2. Історія Європейського союзу та сучасна система функціонування ЄС	2
3	Тема 3. Історія відносин Україна - ЄС	2
4	Тема 4. Угода про асоціацію Україна - ЄС	2
5	Тема 5. Виконавці Угоди про асоціацію.	1
6	Тема 6. Проекти та програми Європейського Союзу в Україні	1
7	Тема 7. НАТО – історія створення та система функціонування	2
8	Тема 8. Історія відносин Україна – НАТО та сприйняття НАТО в українському суспільстві	2
9	Тема 9. Співпраця Україна - НАТО	2
	Разом	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин	
	Очна форма	Заочна форма
Тема 1. Концептуальні засади євроінтеграції <i>Завдання:</i> сформулювати теоретичний базис для розуміння сутності євроінтеграційних процесів, дослідити підходи до євроінтеграційних практик, усвідомити сутність концепцій єврооптимізму та євроспектицизму. Надати власну оцінку та сформулювати ставлення до європейської інтеграції. Набути здатність відстоювати свою позицію в цьому питанні в форматі дебатів.	8	-
Тема 2. Історія Європейського союзу та сучасна система функціонування ЄС <i>Завдання:</i> ознайомитися із хронологією виникнення Європейського союзу в тій формі, в якій він існує нині. Ознайомитися із змістом основоположних документів, які регулюють діяльність Європейського союзу. Розглянути структуру органів управління ЄС та їх повноваження.	6	-

Тема 3. Історія відносин Україна - ЄС <i>Завдання:</i> розглянути особливості інтеграційних процесів в Україні, зміну векторів та суспільного дискурсу. Дослідити причинно-наслідковий зв'язок між Революцією Гідності, військовою агресією РФ та змінами у стратегічному курсі на європейську інтеграцію. Оцінити сучасне ставлення ЄС до України в динаміці.	3	-
Тема 4. Угода про асоціацію Україна - ЄС <i>Завдання:</i> дослідити зміст та структуру Угоди про Асоціацію. Проаналізувати політичну та економічну частину Угоди про Асоціацію. Вивчити вимоги, які висуваються до України в частині виконання Угоди про асоціацію та оцінити хід втілення реформ.	4	-
Тема 5. Виконавці Угоди про асоціацію. <i>Завдання:</i> проаналізувати повноваження національних органів влади в частині виконання ними Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС. Розрізняти компетенцію та механізми впровадження відповідно до національного законодавства.	3	-
Тема 6. Проекти та програми Європейського Союзу в Україні <i>Завдання:</i> дослідити практичне втілення партнерства між Україною та ЄС. Дізнатися про програми та проекти ЄС, які реалізуються в Україні, цілі та виконавців цих проєктів.	5	-
Тема 7. НАТО – історія створення та система функціонування <i>Завдання:</i> ознайомитися із хронологією виникнення НАТО, підстави виникнення. Ознайомитися із змістом основоположних документів, які регулюють діяльність НАТО. Розглянути структуру органів управління НАТО та їх повноваження.	3	-
Тема 8. Історія відносин Україна – НАТО та сприйняття НАТО в українському суспільстві <i>Завдання:</i> надати оцінку зміни напрямку української зовнішньої політики в бік євроатлантичної інтеграції. Сформулювати уявлення про міфи та дезінформацію щодо НАТО, мету їх поширення, сферу впливу. Надати оцінку інформаційній діяльності НАТО в Україні.	5	-
Тема 9. Співпраця Україна – НАТО <i>Завдання:</i> проаналізувати повноваження національних органів влади в частині взаємодії України із НАТО. Дізнатися про механізми та напрямки практичної співпраці між українськими політичними інститутами та НАТО.	5	-
Разом	42	

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом дисципліни

7. Методи навчання

Під методом навчання розуміємо спосіб упорядкованої взаємозв'язаної діяльності викладача, направленої на досягнення мети вивчення дисципліни, рішення завдань виховання і розвитку студента в процесі навчання. Тобто, це – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

Основним методом навчання є викладення лекційного матеріалу, в т.ч. з використанням презентацій, візуалізацією подій, процесів та персоналій, а також з використанням відео-фрагментів із репортажів ЗМІ.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: словесні (бесіда, пояснення, розповідь, навчальна дискусія, дебати, постановка запитань); наочні (демонстрація, ілюстрування); практичні (вирішення задач, написання авторських есе, відповіді на тести) тощо. Студентам також надаються рекомендації щодо адаптації практик слідування за процесами, які вивчає дисципліна, в побут (підписки на відповідні ресурси у соціальних мережах, фільми, серіали).

Навчання може проводитися дистанційно на платформах Zoom, Google Classroom. Дистанційний курс дисципліни на платформі Moodle - <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5248>

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та семінарських занять (групова дискусія);
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати результати дослідницької роботи із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзаменаційної роботи. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Структура екзаменаційної роботи: 3 теоретичних запитання, які містяться в екзаменаційному білеті. Максимальна кількість балів за відповідь на екзаменаційне питання – 15 балів.

Студент отримує від 11 до 15 балів, якщо він докладно відповідає на поставлене у білеті запитання, орієнтується в темі, здатний навести конкретні приклади, а також готовий відповісти на додаткове запитання.

Студент отримує від 6 до 10 балів, якщо він частково знає відповідь на поставлене у білеті запитання, за допомогою додаткових питань стає зрозуміло, що він обізнаний про сутність питання.

Студент отримує від 1 до 5 балів, якщо він розуміє суть питання, втім не може дати на нього відповідь, за допомогою додаткових питань він демонструє поверхнєве розуміння.

Із трьох питань, які містяться у білеті, студент самостійно (до початку відповіді) обирає, яке з питань буде оцінене максимально у 10 балів, враховуючи власну підготовленість. Інші два запитання оцінюються максимально у 15 балів.

У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти надається можливість скласти екзаменаційну роботу в тестовій формі дистанційно на із використанням інструментів дистанційної освіти Zoom, Google Classroom.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Денна форма навчання	Поточне оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та самостійної роботи									Всього	Екзамен	Сума
	Тема	T1	T2	T3	T4	T5, 6	T7	T8	T9	60	40	100
	семінар	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8			
	max	8	7	8	7	8	7	8	7			

T1, T2 ... – теми розділів, C1, C2... – семінарські заняття

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. На семінарському занятті студент може отримати від 1 до 7 балів (сем. 2, 4, 6, 8), та від 1 до 8 балів (сем. 1, 3, 5, 7). Максимально студент може отримати 60 балів. Екзамен – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Вид завдання, що оцінюється	Система оцінювання знань, бали		Критерії оцінки
Оцінювання знань практичних занять (письмова або усна відповідь)	від 1.0 до 7.0 за сем. 2, 4, 6, 8 від 1.0 до 8.0 за сем. 1, 3, 5, 7	6.0. – 8.0.	нараховуються в разі якщо відповідь є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; відповідь супроводжується презентацією; студент активно працює протягом усього семінарського заняття, показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
		3.0. – 5.0.	нараховуються в разі якщо відповідь відтворює значну частину навчального матеріалу; презентація відсутня; студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки; протягом семінарського заняття студент працює недостатньо активно, питання висвітлює повно, виявляє уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання; у відповідях допущені неточності та певні помилки, при викладенні матеріалу має місце недостатня аргументованість.
		1.0 – 2.0.	нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; презентація відсутня; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; водночас, студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Аракелян М. Р., Василенко М. Д. Право Європейського Союзу : підручн. для студ. вищих навч. закладів. Одеса : Фенікс, 2012. 390 с.
2. Галик В.М. Україна в Європі і світі: Навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 364 с.
3. Довідник НАТО. 2001. URL: <https://vumonline.ua/wp-content/uploads/2020/05/Handbook-NATO-Ukr.pdf>
4. Кривцова В. М. Теорії та стратегії європейської інтеграції: навч. посіб. Київ : Міленіум, 2009. 142 с.
5. Мікула Н.А. Транскордонне співробітництво України в контексті євроінтеграції: монографія Київ: НІСД, 2014. 316 с.

6. Макаренко М. І., Хомутенко Л. І. Європейська інтеграція: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 344 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk813022.pdf>
7. Прокопенко Л.Л. Вступ до європейської інтеграції: навч. посіб. Київ: Міленіум, 2009. 334 с.
8. Регіональна політика Європейського союзу : підручник [за ред. В. Чужикова]. Київ: КНЕУ, 2016. 495 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/evrointegracii/Pidruchnuk_ERDM_2016.pdf
9. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу. Київ: К. І. С., 2002.
10. Цінності об'єднаної Європи. Лабораторія законодавчих ініціатив, 2013. URL: https://parlament.org.ua/upload/docs/European_Values.pdf
11. Association Agreement between the EU and Ukraine European Implementation Assessment (upd.). URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cec758ec-e1c1-11ea-ad25-01aa75ed71a1/language-en/format-pdf/source-236122754>

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: закон України № 2411-VI від 01.07.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17/conv#Text>
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України»: указ Президента України №448/2021 від 26.08.2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>
4. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. URL: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/november/tradoc_155103.pdf

Допоміжна література

1. Артёмов І.В. Український вимір європейської та євроатлантичної інтеграції: Навчальний посібник: У 2-х кн. – Ужгород: Ліра, 2008. – Кн. 1. – 476 с.
2. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навчальний посібник / В. В. Копійка. — К.: Знання, 2009. — 751 с.
3. Тамм А. Є. Україна – ЄС: розвиток відносин та основні напрями співробітництва: Модуль 5: навч. посібник / Є. А. Тамм, В. Ю. Стрельцов, В. Б. Дзюндзюк. — Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ, 2009. — 144 с.
4. Жити разом: поєднання різноманіття і свободи в Європі XXI століття. Доповідь групи видатних осіб Ради Європи / [пер. з англ.] Львів : літопис, 2011. 112 с. URL: <HTTPS://UA1LIB.ORG/BOOK/3012596/B764C6?ID=3012596&SECRET=B764C6>
5. Шульга М. Критерії європейської ідентичності / М. Шульга // Політичний менеджмент. - 2010. - № 2. - С. 139-147. - URL: http://nbuv.gov.ua/ujrnp/pome_2010_2_15
6. Ульріх Зедельмаєр, Франк Шіммельфенінг Європеїзація Центральної та Східної Європи. Київ: Юніверс, 2010. 288 с.
7. Трагнюк, О. Я. Деякі правові засоби подолання дефіциту демократії в європейському союзі (на прикладі інституту громадянської ініціативи в ЄС). Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування Нац. Акад. Прав. Наук України. - Х. : Право, 2011. ВІП. 22. С. 86-95. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/3237>
8. Judt T. Postwar: A History of Europe Since 1945. NY: The Penguin Press, 2005. 878 p.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Відносини НАТО-Росія: Міфи та Реальність. Організація Північноатлантичного договору, 2019. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natolive/topics_111767.htm
2. Конах В. К. Система концептуальних документів ЄС в інформаційній сфері як приклад для України / В.К. Конах // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник національний інститут стратегічних досліджень. 2016. № 3 (40). С. 94 – 104. URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/SP_3_40_16.pdf
3. Кулицький С. Оцінка розвитку українсько-польських економічних відносин у учасному політичному контексті / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. 2018. № 2. С. 54–62. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3307:suchasni-ukrajinsko-polski-ekonomichni-vidnosini-2&catid=64&Itemid=376
4. НАТО – Росія: зіставлення з реальними фактами. Організація Північноатлантичного договору, 2018. URL: <https://www.nato.int/cps/en/natohq/115204.htm?selectedLocale=uk>
5. Партнерство заради миру: Рамковий документ. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text
6. Стандарти НАТО: прогрес впровадження в Україні. Реанімаційний пакет реформ, 2019. URL: <https://rpr.org.ua/news/standarty-nato-prohres-vprovadzhennia-v-ukraini/>
7. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк; за заг. ред. Л. Д. Чекаленко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с. URL: [file:///C:/Users/Internet-7/CSLI-7/Desktop/metodichka_4%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Internet-7/CSLI-7/Desktop/metodichka_4%20(2).pdf)
8. Vaclav Klaus: official web-site. URL: <https://www.klaus.cz/english-pages/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Zoom проводяться (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 35% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамени в усній формі дистанційно на платформі Zoom або в тестовій формі на платформі Google Classroom, або на платформі Moodle за посиланням <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5248>.